

edicija
do-des-ka-den
knjiga 24

Olja Savičević Ivančević
DIVLJE I TVOJE

L O M

BEOGRAD / MMXX

copyright © Olja Savičević Ivančević, 2020

urednik izdanja
Marko Tomaš

DIVLJE I TVOJE

Mitovi i legende

Kad sam imala devet
Otac mi je rekao
Da je njegov otac
Da su još neki preci
Da je naše prezime
Iz Crne Gore
Crna gora crna gora
Ponavljala sam pitanje
A tajna zemlja je
Zorila u mojoj glavi
Napamet sam je zavoljela:
Lijepa siromašna sitna ponosna
I nikad mi neće pripadati – divno
Zatim je odnekud
Iskočilo čitavo pleme
Muško rodoslovlje
Stričevi đenerali
I tetke partizanke

Geleri u koljenima
Mrtvi djed s fotografije, pilot
Njegove četiri žene
I ona šukunbaba hajdučica
I jabuka puna dukata dokotrljala se
Pod moj krevet
Probudio me miris pečenog mesa
I kubura s nečijeg vjenčanja
I ja sam istrčala pred rijeku Zetu
I gurnula jezik među Goranove zube
Iako dijete, od njega starija
Po mom povratku kući, u Dalmaciju
Ostavlja me u dugom pismu
Na koje još ne znam odgovoriti,
Ali na more je došlo ljeto
I ja sam, premda izgrebena srca
Već imala druge razloge
S početkom rata slavni stričevi
I visoke tetke
Vratili su se u ladicu među ordenje
I epolete

I umrli od tuge, teško uzdišući
I ja sam zamalo umrla na suncu
Na drugom kraju svijeta, odjednom
Od moje Crne Gore mi je ostalo
Samo tvoje ime Gorane.

Lubenica

Netko je igrao svoju igru
Netko je slijedio svoju zvijezdu
A ja sam imala ljeta žar
I slatku lubenicu iz Makedonije
Ona je imala srce, ja sam imala sunce
(Izvana zeleni mjesec
Iznutra crveno sunce)
Kad sam bila gladna jela sam
Lubenicu
Pila sam kad sam bila žedna
Gdje god sam išla
Lakonoga svugdje sam
Lubenicu kotrljala
Nijednom mi se
Razbila
Nije

Tad sam na žarkom repu istog ljeta
Srela dječaka
Jahao je val
Zamijenimo se, kazao je dječak
Dat ću ti morski val
Za tu lubenicu
Dat ću ti slanu za slatku vodu
O kako sam pogriješila
Kada sam ga poslušala
I uzela sol za šećer

Ali u doba toplih ugodnijih dana
U kojima krv navire u voće
A med lipti iz srca svih stvari
Kradom skidam cipele i trčim
Preko trgova i bulevara
I čujem je kako se
Tamo u daljini
Još uvijek
Za mnom
Kotrlja.

Naša ulica

Sjećaš li se kako je to bilo
Živjeti
Dok ti društvo čine
Mačke uličarke i olinjale kuje
I svi smo zajedno na ulici
I jurimo do kasnih sati
Po cijelo ljeto ukруг
S pauzom od podne do pet
Kad nema zraka
I nema neba
Nema zabrana
I nema opasnosti
Od vjetra ili od dosade
Ta ulica vodi na sve strane
Do porta do škole
Do dvorca do plaže
Možda to neki ne bi nazvali plažom

Oni pokrivaju plaže, mi smo ih otkrivali
Možda to neki ne bi nazvali dvorcem
Jer u svojoj ulici nisu imali
Otvoreni dvorac s vratima u more
Možda to neki ne bi nazvali ulicom
Kad ispružiš noge odmarajući
Na kućnom pragu
Prolaznici moraju reći dobrojutro
Pasti ili preskočiti
Istina, govorim im da prodaju kuću
Da ogule kraste s koljena
I odsele iz te neprekidne dernjave
Gdje je previše života
I tuge i bijede i nervoze i smrti
Oni to tako ne gledaju
I s druge strane
Ja sam bila zaljubljena u mnoge
Gradove
I svi su mi nepodnošljivi
Tko ode taj se ne može vratiti
U tome je problem.

Očevi i kćeri

Ruke su ih podigle visoko sa zemljanog poda
I smjestile u naručja malih kuća
Mjesto ih je uprtilo na leđa i grijalo njihova tijela na suncu
Ali ništa se osobito nije dogodilo s tim dječacima
Koji su postali naši očevi
Zubi im nikad nisu narasli, samo su zalajali
Život nije potekao, samo se zamutio
Obično otac ode na posao, vrati se prašnjav
Ruča i umre prerano da bi ga se kćeri stigle postidjeti
Njihovi brkovi, duhoviti i riđi
Proviruju iz strašne ili zamršene banalnosti smrti
Brzo smo zaboravile
Kako se smiju i rukama udaraju o koljena
Ili plaču ili imaju dobre ideje za koje nikad nema šanse
Živjeli su i umrli usput
Tako da ne znamo puno o njima
Ali da nas netko pita što nas boli

Mi bismo odgovorile
Bole nas naši očevi
A tek naše majke.

Superjunk

Šerer
Neobičan dečko
Bez roditelja
Fizionomija robota
Dječje uši
Učenik loš
Ali voljen
I znalo se
Jači
Jer bili smo slabi
Izloženi nemilosti
I snaga nam je
Oduzimala dah
Pričalo se da
Ne osjeća bol
U slobodnom padu
Kroz školski sistem

Pao je nakratko
I u naš razred
Ali nitko
Nije mogao
Ili htio zaustaviti
Let ka dnu
Brzi kratki sunovrat
On superjunak
Vječno u sedmom
Guta žilete
Savija metal
Ulazi kroz prozor
Izlazi kroz zid
On gladijator
Školskog dvorišta
Svaku odlikašicu
Sitnog despota
Vrti na dlanu pod
Neonima atrija
Andreas Šerer

Akcijsko ime
Učinio bi sve
Za nas
Kasnije nismo pitali
Nismo viđali
Nije potrajao
Mogao je biti
Što god požele ali
U naše gradiće
Nikad nisu svratili
Ni predsjednik
Ni župan
Ni neki dobar bend.

Moje životinje

Neka je proklet onaj dan
Kad me školski pedagog
Pozvao u ured i ubacio otrov
U moje uho
Radije bih gladila vaše šape i kopita
Nego nosila glavu punu teških riječi
Ili uzalud hvatala one lake, kliske
Radije bih trčala gore dolje
Niz livadu cijelo popodne
Za bumbarima i uličnim otpadom
S mladim psima i kujama
Ili prela i čitala na starom trosjedu
Izgrebanom od stotina kandži
Radije bih vas hranila poslasticama
I lizala vaše rane i brinula
Srastaju li dobro vaše kosti
U plamene zore osjećala nagon
Da bučno ispraznim mjehur i kidnem